

Handläggare:
Elin Olaisson
Ingela Kristiansson**Till**
Socialnämnden
2018-03-27

Socialnämnden

Underlag för budget 2019 med inriktning 2020 och 2021

Förslag till beslut

1. Socialnämnden hänvisar till förvaltningens underlag till budget 2019 med inriktning 2020 och 2021.
2. Socialnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen.

Gillis Hammar
FörvaltningschefLisa Cadenius
AvdelningschefPeter Svensson
Administrativ chefJenny Swärd
AvdelningschefVeronica Wolgast
Avdelningschef

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	3
1.1 Ett Stockholm som håller samman.....	3
1.2 Ett klimatsmart Stockholm.....	3
1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm.....	4
1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	4
2 Nämndens verksamhetsområde	4
2.1 Barn och ungdom	4
2.2 Personer med funktionsnedsättning och psykisk ohälsa	10
2.3 Hemlöshet och missbruk	14
2.4 Jour- och rådgivande verksamheter	17
2.5 Insatser mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck	21
2.6 Strategi och utveckling.....	23
2.7 Ledning och administration.....	27
2.8 Stöd till utomstående organisationer	27
2.9 Övrig verksamhet	28
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	28
3.1 Drift.....	28
3.2 Investeringar.....	29
4 Övriga redovisningar	30
5 Lokalförsörjningsplan.....	30
5.1 Inledning	30
5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler	30
5.3 Kapacitetsbeskrivning	30
5.4 Förändringar i lokalbeståndet.....	31
5.5 Kostnadsutveckling.....	31
5.6 Effektiviseringsmöjligheter	31
5.7 Övrigt	31

Bilagor

Bilaga 1: Blanketter SoN 2019-2021

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

1.1 Ett Stockholm som håller samman

Socialförvaltningen har en samordnande och övergripande roll och ska bidra till utveckling av socialtjänsten i staden och medverka till att invånarna får likvärdiga och lika tillgängliga insatser oavsett var de bor i staden. Socialförvaltningen ska verka för människors möjligheter till ökad självständighet.

Socialförvaltningens egna verksamheter, som riktas till hela staden, ska fortsätta att förstärka arbetet utifrån ett evidensbaserat förhållningssätt under perioden.

Prioriterade områden är:

- Bostadsfrågan, som spelar en viktig roll för bland annat mottagande av nyanlända, insatser för hemlösa och stöd till personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen behöver samverka med relevanta förvaltningar i staden, SHIS och bostadsbolag om planering av bostäder och utnyttjande av befintligt bostadsbestånd. Arbetet med Bostad först ska utvecklas.
- Samverkan mellan kommun och landsting. Utveckla arbetet med samordnad individuell plan (SIP) för att den enskilde ska få tillgång till adekvat stöd och skapa bättre förutsättningar för arbetet. Stärka samverkan kring personer med missbruk och psykisk sjukdom och personer som har sex mot ersättning eller skadar sig med sex.
- Utveckla arbetet med förebyggande och tidiga insatser till barn, unga och familjer, exempelvis genom stärkt samarbete mellan skola och socialtjänst samt föräldrastödsprogram.
- Stärka det uppsökande arbetet och ungdomsjour i hela staden i syfte att förebygga socialt nedbrytande beteende och utveckla samverkan med andra huvudmän.
- Medverkan i moderniseringen av sociala system.
- Kompetensutveckling inom stadens socialtjänst, i synnerhet kring:
 - nyanlända och integration
 - spelmissbruk
 - våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck samt barn som bevittnat våld
 - kommande ändringar i LVU-lagstiftningen
 - psykisk ohälsa
- Fortsätta utöka brukarmedverkan och barns delaktighet .
- Se över arbetssätt och utbud av insatser med anledning av förändrade målgrupper inom socialtjänstens område, där antalet personer neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ökar och allt fler har en komplex problematik med exempelvis inslag av både psykisk sjukdom och missbruk.
- Fortsätta arbetet med att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare.

1.2 Ett klimatsmart Stockholm

Socialförvaltningens verksamhet ska utgå från målet om en så liten negativ miljöpåverkan som möjligt. Prioriterade områden är:

- Fortsatt arbete med miljömässigt effektiva transporter och avfallshantering.
- Effektiviseringar i förvaltningens lokaler genom installation av ledbelysning, tidur och temperatursänkningar helger och nattetid.
- Säkerställa att de upphandlingar förvaltningen gör bidrar till uppfyllelsen av stadens miljömål.

1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Socialförvaltningen arbetar kontinuerligt med planering och uppföljning av budget. En budget i balans med verksamheter som har sund ekonomi och klok resursanvändning bidrar till ökad kvalitet i verksamheterna och långsiktigt hållbar planering. Förvaltningens verksamheter stödjer stockholmare till egen försörjning. Prioriterade områden är:

- Utveckla stadens mottagande av nyanlända med fokus att stödet ska möjliggöra en snabb etablering och självförsörjning.
- Utveckla arbetet inom ekonomiskt bistånd, i synnerhet mot gruppen som varit mottagare av ekonomiskt bistånd under en längre tid.

1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Socialförvaltningen bidrar till Stockholms utveckling till en jämställd och jämlik stad, fri från alla former av våld och diskriminering. Förvaltningen arbetar strukturerat med att lyfta fram mänskliga rättigheter, både externt och internt, utifrån de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Barns rättigheter ska vara centrala i alla verksamhetsområden. För att öka medborgarnas inflytande kommer socialförvaltningen utveckla sitt arbete med brukarundersökningar. Prioriterade områden är:

- Fortsatt implementering av programmet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.
- Implementera stadens nya program inom HBTQ, barnets rättigheter och jämställdhet.
- Inom området funktionsnedsättning utveckla LSS-hälsan och fortsätta utveckla stödet till barn med funktionsnedsättning samt implementera det kommande programmet för tillgänglighet och delaktighet.
- Utveckla former kring brukarmedverkan.
- Vidareutveckla arbetet enligt FN:s barnkonvention inom stadens socialtjänst samt stärka barns delaktighet och inflytande på individ- och gruppnivå.

2 Nämndens verksamhetsområde

2.1 Barn och ungdom

Kommande lagändringar

Flera nya lagar har föreslagits inom barn och ungdomsområdet. I LVU-utredningen föreslås att nya krav ska ställas på socialtjänsten bl.a. om nya placeringsformer och den innehåller även förslag som stärker barns och ungas skydd, rättsliga ställning och delaktighet.

I SOU 2017:112 *Ett fönster av möjligheter – stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat*

boende föreslås bland annat att skyddat boende ska regleras i socialtjänstlagen och definieras juridiskt, ökade kvalitetskrav för skyddade boenden som tar emot barn, att skyddade boenden ska vara tillståndspliktiga, att skyddat boende blir en ny placeringsform, att barns tillgång och rätt till hälso- och sjukvård och skolgång ska säkerställas samt att barnet ska vara fredat från våld.

Flera förslag om ny lagstiftning finns även inom familjerättens områden. Det föreslås nya regler rörande vårdnad, umgänge och boende, nya regler för faderskap och föräldraskap och nya regler för adoptioner.

Förebyggande och tidiga insatser

Med finansiering från sociala investeringsfonden driver socialförvaltningen projekten *Stärkt tidigt stöd i samverkan* (STIS) och *Nya vägar*. STIS, som pågår till och med 2020, är ett familjeorienterat arbete, där alla föräldrar till barn (0-6 år) ska kunna erbjudas tillgängligt stöd. *Nya vägar* fokuserar på stärkt samverkan mellan förskola och socialtjänst i syfte att öka kunskapen och tilliten hos förskolepersonal kring socialtjänstens insatser och kompetens, och pågår till och med 2019. Förvaltningen kommer under planeringsperioden behöva ta ställning till om och hur dessa verksamheter ska fortsätta.

Skolsociala team bygger på erfarenheterna från ytterstadsdelsförvaltningarnas pilotprojekt samverkan skola socialtjänst (PPSS) och är ett exempel på samverkansarbete inom ramen för BUS (samverkan kring barn i behov av särskilt stöd) som syftar till att kunna ge utsatta barn och föräldrar ett tidigt och koordinerat stöd från socialtjänsten och skolan. Skolsociala team innebär förändrade prioriteringar för både socialtjänst och skola. Samverkan inom BUSSAM (den tjänstemannagrupp med chefstjänstemän från Storsthlm och landstinget som svarar för det regionala arbetet med barn och ungdomar som behöver särskilt stöd) behöver utvecklas ytterligare för att möta en växande grupp barn och ungdomar som identifierats i det förebyggande arbetet med skolsociala team. Skola, socialtjänst och landstinget behöver inom ramen för BUS fokusera på ”hemmasittande” barn och deras föräldrar så att skolgången kan återupptas.

Satsningen på familjeorienterade insatser utgör en viktig åtgärd för att stärka stödet till barn och förebygga sociala problem. Förvaltningens egna driftverksamheter stärker barns och föräldrars samspel och erbjuder riktat stöd till föräldrar i behov av detta. Intresset för förvaltningens föräldrastödsutbildningar är stort. Under perioden fortsätter vid sidan av att utbilda och tillhandahålla etablerade föräldrastödsprogram också utvecklingen och implementeringen av ABC för tonårsföräldrar och Föräldraskap i Sverige, som riktar sig till utrikesfödda föräldrar.

ANDT-arbetet

Stockholms stads program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2018-2021 planeras behandlas av kommunfullmäktige under 2018 och socialförvaltningen kommer därefter att arbeta med implementering och uppföljning av målen och aktiviteterna i programmet. Stöd i att förebygga spel om pengar ska integreras i det övriga ANDT-arbetet.

Det finns anledning att i samverkan fortsatt prioritera frågan om narkotikaanvändning bland unga. En ny folkhälsoproposition, baserad på betänkandet från Kommissionen för jämlik hälsa (SOU 2017:47), väntas under våren. Tvärsektoriellt fokus och jämlikhet i hälsa blir sannolikt viktiga frågor i detta. ANDT-frågorna är en viktig del av folkhälsofrågorna och kan

komma att påverkas av de beslut som fattas.

Socialförvaltningen anser att det bör utredas hur stadsdelsförvaltningarnas behov av stöd i förebyggande frågor bäst kan mötas och organiseras. Särskilt bör beaktas att många aktuella förebyggande frågor skär tvärsektoriellt och bärs av andra, så som Stadsledningskontoret, utbildningsförvaltningen, idrottsförvaltningen, miljöförvaltningen och kulturförvaltningen. Kopplingen mellan det brottsförebyggande-, våldpreventiva- och det drogförebyggande arbetet bör stärkas.

Tillsyn folköl och tobak

Tillsyn för försäljning av folköl, tobak, e-cigarettor och påfyllnadsbehållare är som tillgänglighetsbegränsning en viktig del i det preventiva tillsynsarbetet. Central samordning behövs när det lokala utförandet av myndighetsutövningen ska utvecklas för att tillsynen ska vara så effektiv, likställd och rättssäker som möjligt. Kontrollköp är en förebyggande metod i tillsynsarbetet och målet är att metoden ska användas i stadens samtliga stadsdelsförvaltningar.

Regeringen har föreslagit att införa en ny tobakslag för att minska tobaksbruket, minska den passiva rökningen, samt nå målet om ett rökfritt Sverige till år 2025. Försäljningsställen som vill sälja tobak, e-cigarettor och andra produkter som motsvarar rökning skulle enligt förslaget behöva ansöka om tillstånd, med införande under år 2019. Vid en eventuell tillståndsplikt behöver arbetssätt och organisering av tillsynen i staden ses över.

Uppdrag psykisk hälsa barn och unga

Socialförvaltningen samordnar stadens arbete med överenskommelsen *Insatser inom psykisk hälsa-området 2018* mellan regeringen och Sveriges kommuner och landsting. Den psykiska ohälsan bland barn och unga fortsätter att öka, såväl den egenrapporterade som i statistik av diagnoser och läkemedelsförskrivning. Kunskapen om psykisk ohälsa behöver öka, samordning av den enskildes stöd behöver förbättras, och den enskilde behöver ges möjlighet att vara delaktig. Barn och ungdomar behöver delta i fritidsaktiviteter och skolfrånvaron behöver minska. För att nå framgång i detta arbete krävs långsiktiga satsningar i enlighet med intentionerna i överenskommelsen. Det behövs också uppföljning och utvärdering av de insatser som utförs med hjälp av de stimulansmedel staden erhåller inom ramen för överenskommelsen. De insatser som vid uppföljning visar sig främja psykisk hälsa och motverka psykisk ohälsa bör förstärkas och bibehållas.

SIP- samordnarsatsningen barn och unga

Samordnad individuell plan (SIP) finns sedan 2010 både i socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen. När en enskild person, exempelvis ett barn, behöver insatser från både kommunen och landstinget, ska en SIP upprättas för att barnet och familjen ska få tillgång till adekvat stöd. I olika former av dialoger med stadsdelsförvaltningarna har flera utmaningar i arbetet med att implementera SIP framkommit. Några av dessa utmaningar är olika tolkningar och förväntningar kring SIP hos de olika huvudmännen, administrationen kring SIP och otydlighet om avvikelshantering och hur de lokala BUS-grupperna kan användas vid samverkansbrister.

En satsning på lokala SIP-samordnare för barn- och unga i Stockholms stad påbörjades 2017 och uppvisar hittills goda resultat. För att SIP ska kunna implementeras till fullo i hela staden och vidmakthållas över tid krävs en mer långsiktig satsning i form av hållbara strukturer för

samverkan.

Ungdomsmottagningarna

Ungdomsmottagningar har funnits sedan 70-talet i Sverige. Uppdraget för verksamheten är att arbeta preventivt med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt psykosocial rådgivning och samtalsstöd. Undersökningar visar att ungdomar har högt förtroende för ungdomsmottagningars verksamhet och att allt fler ungdomar söker kontakt med ungdomsmottagningar.

I Stockholms stad finns idag nio ungdomsmottagningar varav tre har utbildningsnämnden eller stadsdelsnämnder som huvudman och sex mottagningar har delat huvudmannaskap mellan landsting och stadsdelsnämnder. Detta medför olika förutsättningar vad gäller ekonomi, bemanning, anställningsvillkor, prioriteringar, avgränsningar i uppdrag, utvecklingsarbete och öppettider.

För att möta de utmaningar som Stockholm står inför, inte minst när det gäller en påtaglig ökad psykisk ohälsa bland unga, finns behov av en gemensam översyn och samordning av stadens ungdomsmottagningar. Uppdraget behöver förtydligas och ge förutsättningar för jämlik service och stöd med god kvalitet för en verksamhet som är tillgänglig för alla ungdomar i Stockholms stad.

Ensamkommande barn och unga

Antalet ensamkommande barn som anvisats till Stockholm har fortsatt att minska under 2017 och enligt Migrationsverkets prognos är det troligt att minskningen fortsätter under 2018. Det innebär att förvaltningen även fortsatt behöver anpassa stadens boenden och antalet boendeplatser utifrån hur behovet förändras.

Regeringen träffade i juni 2017 en överenskommelse om att tillföra landets kommuner ett tillfälligt ekonomiskt bidrag för att möjliggöra att ensamkommande unga i asylprocessen, som har fyllt 18 år och fortfarande väntar på ett slutgiltigt beslut i sitt ärende, ska kunna stanna kvar i den kommun där de vistas under tiden för asylprövningen. Socialnämnden beslutade i september 2017 om ett föreningsstöd till Stockholms Stadsmission med uppdrag att tillhandahålla tillfälliga boendelösningar.

Den här gruppen av ensamkommande unga, som fyller 18 år eller blir åldersuppskrivna under asylprocessen och vars ärende avslutas inom socialtjänsten, väntas öka. En hög andel av dem riskerar få avslag på sin ansökan. Stadsmissionen uppskattar att det kommer finnas 600 personer i målgruppen till sommaren 2018 som kommer att befinna sig i staden som papperslösa. Ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) har ingåtts mellan socialförvaltningen och fyra idéburna organisationer gällande stöd och hjälp till ensamkommande barn och unga som helt eller delvis står utanför myndigheternas välfärdsinsatser. En fortsatt finansiering av partnerskapet behövs från 2019 och framåt, och utöver det behöver socialförvaltningen utveckla arbetssätt för att nå och hjälpa denna målgrupp.

Förslag till nya bestämmelser har lagts fram angående krav på att ensamkommande barn som huvudregel ska placeras inom anvisningskommunens geografiska gräns, detta föreslås träda i kraft 1 maj 2018 och beslut ska tas i slutet av april. De ekonomiska konsekvenserna med anledning av kravet på kommunplacering är svåra att bedöma. Med stor sannolikhet kommer den genomsnittliga vårdkostnaden per individ att öka då kostnadsläget generellt är högre i storstadsregioner, men eftersom Stockholms stad troligen kommer anvisas färre ungdomar

innebär förslaget troligtvis inte någon total kostnadsökning.

Nya möjligheter till uppehållstillstånd har även föreslagits för ensamkommande barn som sökte asyl innan den 24 november 2015, har fyllt 18 år och fått /kommer att få sin asylprövning efter 18-årsdagen, vilken innebär ett avslagsbeslut. Det är i nuläget svårt att bedöma konsekvenserna, då många delar är oklara i förslaget.

Förvaltningen ser en ökning av den psykiska ohälsan hos ensamkommande barn och ungdomar. En bidragande orsak är de långa handläggningstiderna under asylprocessen. Med anledning av detta behöver samarbetet med sjukvården utvecklas. Utöver det finns behov av att öka kunskapen om psykisk ohälsa hos personalen på avdelningens boenden för målgruppen. Det finns ett fortsatt behov av samverkan med den idéburna sektorn och civilsamhället kring insatser för ensamkommande barn och ungdomar. Stora krav kommer ställas på både socialtjänsten, förskola, skola och elevhälsa för alla nyanlända barn och unga – både ensamkommande och barn som bor med sin egen familj.

Uppsökande arbete

Under perioden kommer förvaltningen att behöva stärka samverkan med andra huvudmän när det gäller arbete med ungdomar (unga vuxna) som uppehåller sig i staden utan uppehållstillstånd och/eller som saknar bostad och sysselsättning. Målgruppen kan komma att öka under perioden. Framtid Stockholm, Socialjouren och medborgarkontoret för hemlösa tillhandahåller insatser som råd och stöd, vissa behandlingsinsatser, uppsökande arbete och ungdomsjour. Arbetet bedrivs nära samverkan med stadsdelsförvaltningar och polis bland annat inom det uppsökande arbetet riktat mot unga och vuxna. Ju fler som kan få stöd och behandlingsinsatser, som till exempel MST (multisystemisk terapi) och BSFT (Brief Strategic Family Therapy), desto mer ökar förutsättningarna för barns och ungas goda uppväxtvillkor.

Samverkan med polisen i olika verksamheter är av stor vikt för socialtjänstens trygghetsskapande arbete. Flera utvärderingar visar att uppsökande, förebyggande arbete och tidig intervention har effekt. Polisens stora omorganisation har under de senaste åren haft stor inverkan på samverkan och samarbete inom olika verksamheter och förvaltningen behöver noga följa utvecklingen.

Stödinsatser

Stödet till barn som varit på förhör behöver utvecklas. Hållbarhetskommisionen har föreslagit åtgärder för att stärka barn som utsatts för våld, till exempel trygghetsteam som ska knytas till socialförvaltningen. Det fordrar ett utvecklat samarbete med Barnahus. I enlighet med detta kommer Barnahus att utveckla arbetet med barnrättsfrågor och barnkonventionen, där man kommer att göra barnkonsekvensanalyser när myndigheterna brister på ett sätt som påverkar det enskilda barnet negativt.

Från 2018 räknas spelmissbruk in i begreppet missbruk i socialtjänstlagen. Inom barn och unga är tidig upptäckt och förebyggande arbete viktigt, men även perspektivet om barn som anhörig till personer med spelmissbruk. Socialtjänsten behöver skapa en evidensbaserad praktik inom området. Bland ungdomar/unga vuxna är inte bara spel om pengar utan också dataspelandet ibland ett problem. Världshälsoorganisationen uppmärksammar detta och det kan komma att klassas som riskbruk/missbruk under perioden.

I arbetet med ungdomar/unga vuxna finns flera utvecklingsområden som kräver nära samarbete och samverkan både internt och externt, bland annat problematik kring nätdroger,

människohandel över nätet, stöd och behandlingsinsatser på nätet samt ökad psykisk ohälsa hos barn.

Projektet Framtid Stockholm Järva fortsätter att arbeta lokalt i nära samarbete med stadsdelsförvaltningarna, i syfte att öka möjligheterna för barn/ungdomar och deras familjer att komma i åtnjutande av stöd och insatser i ett tidigt skede. Syftet är att förebygga socialt nedbrytande beteende och att medverka till att barn, ungdomar och deras familjer får tillgång till relevanta stöd- och behandlingsinsatser. Faller försöket väl ut kan arbetsformen spridas och utgöra en förstärkning av uppsökande insatser i stadens samtliga stadsdelar och stå modell för arbete med unga i missbruk och kriminalitet.

Lagföringsprocessen kring ungdomsbrott ses över och nya påföljder för ungdomar kommer att införas där socialnämnden kommer vara huvudman. Oavsett vem som får uppdraget att utforma och ansvara för verkställigheten kommer det påverka Framtid Stockholms arbete.

Placerade barn och unga

Socialtjänstinspektörerna har under hösten 2017 granskat tillämpningen av LVU för ungdomar med kriminellt beteende och missbruksproblem i Kungsholmen, Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta och Östermalms stadsdelsförvaltningar. Granskningen visade på brister utifrån ett likställighetsperspektiv. Den generella gränsen för när öppenvårdslösningar på hemmaplan eller vid öppna institutioner inte längre bedöms tillräckliga för att skydda ungdomen syntes vara olika mellan de aktuella stadsdelsförvaltningarna. Vid framför allt Rinkeby-Kista erbjöds ungdomarna vård i öppna former under längre tid. Stadsdelsförvaltningarna i ytterstaden hanterar avsevärt större volymer av allvarliga beteendeproblem hos ungdomar än vad stadsdelsförvaltningarna i innerstaden gör. En möjlig tolkning utifrån detta är att ungdomars allvarliga beteendeproblem i högre grad normaliseras och att handläggningen i stadsdelsförvaltningarna i ytterstaden därmed har en högre toleransnivå jämfört stadsdelsförvaltningarna i innerstaden.

Inspektörernas rapport visar på vikten av att fortsätta arbeta för likställigheten i staden gällande barn- och ungdomsvården. Sedan 2017 pågår ett arbete vid socialnämnden i samråd med flera aktörer inom staden som ska bidra till en likställighet vad gäller stadens insatser till barn och unga efter avslutad placering. Vidare ska socialnämnden, i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna, kartlägga omfattningen och inriktningen på öppenvården på lokal, regional och kommunövergripande nivå samt föreslå åtgärder för att bidra till en likställighet i staden. Arbetet med kartläggningen påbörjas i maj 2018.

Föreningen Sveriges socialchefer och Statens institutionsstyrelse (SiS) har också nyligen startat ett projekt kring gemensam behovsbedömning och sammanhållen vårdkedja för unga med allvarligt normbrytande beteende. Staden deltar i projektet genom socialförvaltningen. Avsikten är att ett fördjupat samarbete mellan SiS och kommunerna, utifrån ett gemensamt förfarande där risk och skyddsfaktorer värderas, ska resultera i kunskapsbaserade insatser och mer varaktig effekt hos den enskilde individen.

Utöver detta har regeringen har gett Skolverket, Specialpedagogiska skolmyndigheten och Socialstyrelsen i uppdrag att anpassa en modell för skolsamverkan till att omfatta alla placerade barn och unga. Socialförvaltningen genom Resursteamerna barn och ungdom/Skolfam och avdelningen för stadsövergripande sociala frågor följer och bidrar till detta arbete, då vikten av en obruten skolgång behöver gälla alla placerade barn oavsett placeringsform och ålder.

I förvaltningens arbete med att förbättra placerade barns och ungas situation på kort och lång sikt kommer särskilt fokus läggas på barns delaktighet i den egna vården och en god uppföljning av barnets vård. Arbete med barnrättsperspektivet med fokus på barns delaktighet är ett uppdrag som sträcker sig flera år framåt. Staden erbjuder gruppverksamhet för familjehemsplacerade barn och unga i samarbete med Bris. IOP-avtalet (idéburet offentligt partnerskap) med Bris sträcker sig fram till årsskiftet 2018-2019. Förvaltningen ser behov av att verksamheten får fortsätta även efter det.

2.2 Personer med funktionsnedsättning och psykisk ohälsa

Lagändringar och program

Flera lagändringar förväntas de kommande åren inom hälso- och sjukvårdslagen (HSL), social-tjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Dessa lagändringar kommer sannolikt att påverka behovet av riktlinjer, verksamhetsstöd och förändringar av förfrågningsunderlag. En särskild utredare tillsatt av regeringen ska se över assistansersättningen i socialförsäkringsbalken (SFB), och delar av LSS. Detta ska vara klart 1 oktober 2018.

Stockholms stads förnyade program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, som nu är på remiss i staden, omfattar sju delmål och tar sin utgångspunkt i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och inriktningsmålen för den nationella funktionshinderspolicen. Socialförvaltningen kommer behöva arbeta för att implementera programmet i det löpande arbetet.

Den 1 januari 2018 trädde Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (LUS) i kraft. I januari antog Stockholm en överenskommelse och handlingsplan som tagits fram på regional nivå. Bland annat behöver staden implementera de riktlinjer och rutiner som har tagits fram, samt arbeta för ett tryggt mottagande. Ytterligare områden som bedöms särskilt viktiga att utveckla i förhållande till den nya lagstiftningen är digital mötesteknik och att hålla kvalitativa nätverksmöten i form av SIP (samordnad individuell planering).

Överenskommelsen reglerar även kommunernas betalningsansvar samt fristdagar, det antal dagar som kommunen har till förfogande för planering innan betalningsansvar inträder. Under överenskommelsens giltighetstid kommer nuvarande antal fristdagar behållas, dvs 5 vardagar för somatisk vård och 30 vardagar för psykiatrisk vård. Den regionala överenskommelsen ska utvärderas och en inriktning är att en mer långsiktig regional överenskommelse ska finnas senast den 31 december 2019. När en ny överenskommelse tecknas kommer antalet fristdagar troligtvis minska kraftigt.

Delaktighet och utveckling av arbetssätt

Behoven hos målgruppen personer med funktionsnedsättning har förändrats, yngre efterfrågar andra insatser, stödinsatser för unga med demenssjukdom behöver utvecklas och fler blir äldre och får förändrade behov. Insatsen personlig assistans ökar i staden med anledning av att fler fått avslag om assistansersättning från Försäkringskassan och staden behöver följa denna utveckling. Staden behöver utveckla sina arbetssätt, insatser och uppföljning på individnivå. Arbetet med att utveckla och stärka barnperspektivet samt barns delaktighet i handläggningen behöver också fortsätta, detta kommer att göras bland annat genom att nya rutiner arbetas

fram och implementeras i nuvarande arbetsprocesser och metodstöd DUR.

Samverkan med utbildningsförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna behöver fortsätta för att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan. Det är nödvändigt att ge stöd redan innan eleverna slutar skolan, för att de ska kunna fortsätta till arbete, studier eller meningsfull sysselsättning. Stödet ska även inriktas på att tillgodose eventuella behov för att förbereda den unge att klara ett eget boende.

Personer med funktionsnedsättning behöver få ett ökat individuellt stöd för att kunna delta i de fritidsaktiviteter som staden utvecklar och erbjuder genom idrottsförvaltningens fritidssamordnare, främst är det tillgången till ledsagning som behöver beaktas. Under 2017 har arbete med att revidera riktlinjerna för insatsen ledsagning och ledsagarservice pågått och det nya förslaget förväntas bidra till att möjliggöra en ökad flexibilitet i användandet av beviljad ledsagning (SoL) och ledsagarservice (LSS).

Insatsen boendestöd har ökat inom gruppen personer med funktionsnedsättning. Detta kan bero på att det är svårt att hitta boenden, men även på att målgruppen förändrats och att en del inte vill bo på särskilda boenden. I upphandling av boendestöd anpassas kravställningarna främst på socialpsykiatrins målgrupp. Vid nya upphandlingar är det därför av vikt att även ta hänsyn till de personer med funktionsnedsättning som har behov av boendestöd så att det finns insatser anpassade även till dem.

Inom förvaltningens utförarverksamheter finns ett fortsatt behov av att utveckla digitala metoder och arbetssätt, bland annat utifrån de resultat som kommit i samband med projekten ”Smarta möten” och ”Smartare handläggning via smarta möten”.

Funktionsnedsatta barn och unga med komplexa vårdbehov

I staden finns ett fåtal barn, unga och unga vuxna som omfattas av LSS och har kompletterande psykiatriska diagnoser och som är placerade på institutioner. Dessa barn och ungdomar behöver ett anpassat stöd och förvaltningen ser här ett behov av förbättrad samverkan med barn- och ungdomspsykiatri, habilitering och psykiatri om personen har fyllt 18 år. Även den interna samverkan på stadsdelsförvaltningarna behöver utvecklas. Det finns ett behov av att inventera hur stor denna målgrupp är i staden och att utreda hur samverkan kan utvecklas, upprätta eventuella övergripande och individuella överenskommelser. Detta arbete behöver också omfatta anhörigperspektivet.

Behov av särskilda boendeformer

Socialnämnden har av kommunalfullmäktige fått i uppdrag att genomföra en stadsövergripande kartläggning av behovet av bostäder med särskild service samt en övergripande bild av befintliga bostäder med särskild service enligt LSS och SoL. Uppdraget håller på att genomföras och ska resultera i en boendeplan för staden, som bygger på samtliga stadsdelsnämndernas uppgifter. Planen kommer därefter att förnyas årligen.

Det finns en genomförandegrupp, ledd av socialnämnden, för utbyggnad av särskilda boendeformer inom funktionshinder- och socialpsykiatriområdet, vars syfte är att samordna och bidra till stadens styrning av utbyggnad. Alla ny- och ombyggnadsprojekt ska godkännas av genomförandegruppen.

Målgruppen för förmedling av bostad med särskild service enligt LSS har förändrats och

kommer troligen att fortsätta att förändras de närmaste åren. Antalet personer med diagnosen autismspektrumtillstånd blir allt fler i servicebostäder enligt LSS, personer med psykisk ohälsa ökar och även personer med missbruk, vilket gör att personalens kompetens måste öka inom området. Det behövs bostäder enligt LSS för personer med utmanande beteende, även för personkrets 2, dvs. personer med bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder, samt för unga med grav intellektuell funktionsnedsättning kombinerat med grav autism. Inom socialpsykiatriområdet ökar antalet personer i kö för bostad med särskild service. Utbyggnaden behöver öka de närmaste åren.

LSS-hälsan

LSS-hälsan utför hälso- och sjukvård i bostäder med särskild service och daglig verksamhet enligt LSS. I dagsläget ges insatser till närmare 1000 patienter i åldrarna 18-90 år, ett fåtal barn ingår också. Majoriteten av patienterna har en intellektuell funktionsnedsättning men med varierande diagnoser och behov. När LSS-hälsan överfördes till staden från landstinget 2015 placerades verksamheten tillfälligt under avdelningen för stadsövergripande sociala frågor inom socialförvaltningen. Staden behöver under planeringsperioden besluta om en permanent organisationslösning.

LSS-hälsan är en växande enhet. Tio nya LSS-boenden eller mer tillkommer per år, vilket innebär att LSS-hälsan behöver rekrytera personal och att budgeten måste utökas för att möta stadens expansion.

Staden och LSS-hälsan behöver ha en beredskap för det sannolikt fortsatt ökande antal personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och psykiatrisk samsjuklighet som flyttar in i LSS-bostad. Denna utveckling medför behov av ökad samverkan med psykiatri och är resurskrävande.

Sedan den 1 januari 2018 gäller nya regler för läkemedelshantering inom hälso- och sjukvården, där det numera är ett krav med regelbundna externa kvalitetsgranskningar. Kostnaden för detta har inte räknats in i skatteväxlingen mellan landstinget och staden, eftersom det vid tillfället för skatteväxlingen inte fanns bindande regler för området. Det finns i nuläget inte något avtal för extern kvalitetsgranskning av läkemedelshanteringen vid LSS-hälsan eller vård- och omsorgsboendet Gamlebo. Kostnaderna för ett sådant avtal har inte undersökts närmare, men frågan måste lösas så snart som möjligt.

Socialpsykiatri

Under 2013 genomfördes en totalinventering av socialpsykiatrins målgrupp, som visar på en delvis förändrad målgrupp jämfört med tidigare inventering år 2006. Fler kvinnor än män är idag aktuella inom socialpsykiatri, en ökning av andelen personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har skett och andelen av målgruppen som är föräldrar har nästan fördubblats jämfört med 2006. Dessa förändringar beräknas bestå de kommande åren, vilket kommer att kräva förändringar av arbetssätt och utbud av insatser. Även personer med ett samtidigt missbruk ökar vilket ställer andra krav på utförarpersonalens kompetens, exempelvis på boenden.

Samarbetet med brukar- och intresseorganisationer behöver fortsätta att utvecklas. En del i detta är arbete med att implementera metoden Peer Support, där en person med egen erfarenhet av psykisk ohälsa eller funktionsnedsättning är professionellt verksam inom verksamheten. Det är angeläget att kunna följa hur arbetet fortskrider för att kunna ta ställning

till om arbetet ska fortsätta att utvecklas och eller behöver ändras i någon form. För personer inom socialpsykiatri som vill arbeta rekommenderas insatsen IPS (individual placement and support) istället för traditionella arbetstränande insatser. Arbetet med IPS behöver fortsätta att implementeras.

Socialstyrelsen rekommenderar att socialtjänsten erbjuder Case Management, CM, till personer med schizofreni och schizofreniliknande tillstånd. I Stockholm har i dagsläget få personer inom socialpsykiatri tillgång till insatsen CM. Under våren erbjuds en CM-utbildning till medarbetare inom samtliga verksamhetsområden och förhoppningen är att den ska kunna erbjudas även framöver. Arbetet med implementering av CM för målgruppen bör fortsätta både utifrån evidens samt det behov av samordning som finns när flera huvudmän är involverade.

Den vanligast förekommande insatsen inom socialpsykiatri är boendestöd. Med rätt stöd i form av Case Management och/eller kvalificerat boendestöd kan fler personer i målgruppen bo hemma i egna stadigvarande boenden. En översyn av boendestödets arbetsmetodik och specifikation av vad boendestöd innebär behöver göras. Det finns även behov av profilerat boendestöd för vissa grupper med särskilda svårigheter.

Enligt den statistik som registreras av biståndshandläggarna har 42 procent inom socialpsykiatriens målgrupp en långvarig fysisk skada eller sjukdom. I Socialstyrelsens nya nationella riktlinjer för vård och stöd vid schizofreni och schizofreniliknande tillstånd lyfts socialtjänstens ansvar för att tillsammans med hälso- och sjukvården erbjuda beteendepåverkande insatser för att främja fysisk aktivitet och hälsosamma matvanor. Ett utvecklingsarbete behöver göras för att formulera på vilket sätt socialtjänsten i Stockholm kan införa rekommendationen, exempelvis på boenden, sysselsättningar och träfflokaler.

Många personer inom socialpsykiatri har komplexa vårdbehov. För att bereda dessa personer en god vård och omsorg behöver socialtjänsten öka sin samverkan med landstinget. Det finns behov av multiprofessionella team där personal från både hälso- och sjukvården och socialtjänsten kan ge ett samordnat och snabbt stöd.

Uppdrag psykisk hälsa vuxna

Regeringen och Sveriges kommuner och landsting (SKL) har sedan 2008 tecknat gemensamma överenskommelser med syfte att förbättra och förstärka kommuner och landstings arbete för att öka den psykiska hälsan. Ett gemensamt strategiskt arbete är nödvändigt. Ökningen av antalet sjukskrivningar i Sverige på grund av psykiatriska diagnoser har ökat 129 procent mellan 2011 och 2017 och en analys av den psykiska hälsan i Stockholms län visar att en av fem upplever nedsatt psykiskt välbefinnande.

Kommunerna i länet kommer under perioden 2018-2020 erhålla statliga medel för att fortsätta genomföra utvecklingsinsatser för att motverka psykisk ohälsa och implementera erhållen kunskap och nya arbetssätt.

Stockholms stad deltar i det länsövergripande arbetet och genomför även egna aktiviteter utifrån stadens lokala behov. Kunskapen om psykisk ohälsa behöver öka, samordning av den enskildes stöd behöver förbättras och den enskilde behöver ges möjlighet att vara delaktig. Inventering av behov av aktiviteter behöver ske löpande och i tvärspektoriell samverkan. För 2019 och framåt finns det fortsatt behov av att hitta insatser som förebygger psykisk ohälsa, att ha hållbara strukturer för samverkan med andra huvudmän och att involvera andra

verksamhetsområden utöver socialtjänst som exempelvis idrottsförvaltning, kulturförvaltning och arbetsmarknadsförvaltning.

Förnyad uppföljningsmodell

Under 2018 har socialförvaltningen ett budgetuppdrag att stärka uppföljningen av insatser på både verksamhets- och individnivå. 2017 fattade kommunfullmäktige beslut om att uppdragsbeskrivningar gäller för utförare i egen regi inom socialpsykiatri och funktionsnedsättning, vilket är ett sätt att förtydliga kraven på utförarna för att säkerställa en viss nivå på kvalitet och likvärdighet. Utifrån budgetuppdraget utreder socialförvaltningen under år 2018 behovet av en mer omfattande uppföljningsmodell likt den som finns för de verksamheter som har LOV-avtal med socialförvaltningen. En strävan är att, i samverkan med stadsdelsförvaltningarna, ta fram stadsgemensamma uppföljningsrutiner som kan börja tillämpas under de kommande åren. En förstärkt uppföljning på verksamhetsnivå innebär högre krav på strukturerat arbete med analys och resultatredovisning. För att detta arbete ska bli verklighet behöver både socialförvaltningen och stadsdelsnämnderna säkerställa att de har tillräckligt med resurser och kompetens för uppdraget.

2.3 Hemlöshet och missbruk

Hemlöshet

Socialförvaltningen arbetar i enlighet med stadens program för att motverka hemlöshet. Under 2018 fortgår arbete med uppföljning av programmets mål och inventering av behov av aktiviteter till stöd för stadsdelsförvaltningarnas arbete. Denna inventering kan komma att resultera i kostnader för utbildningsinsatser.

Socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna ska fortsatt prioritera det förebyggande arbetet för att undvika att personer hamnar i hemlöshet. Då budget- och skuldrådgivning är en viktig åtgärd i stadens vräkningsförebyggande arbete behöver detta fortsatt utvecklas och samordnas.

Försöks- och träningslägenheter samt Bostad-först-lägenheter är en viktig resurs för social- och stadsdelsförvaltningarnas arbete att medverka till minskad hemlöshet, och staden behöver öka utbudet av sådana bostäder under planperioden. I syfte att säkra resursens långsiktiga effektivitet krävs metodutveckling och kompetenshöjande insatser av det boendestöd som tillhandahålls personer som beviljas försöks- och bostad-först-lägenheter. Boendestöd är också en viktig insats för att förebygga vräkningar. Förvaltningen behöver stärka arbetet med så korta placeringar som möjligt på akutboendena till förmån för mer långsiktig och hållbar planering för brukarna.

Inom förvaltningens driftverksamhet utökas antalet bostad-först-lägenheter under perioden. Förvaltningen behöver fortsätta utveckla insatsen tillsammans med bostadsbolagen. Planen är att fortsätta samt utöka projektet "Brukarskola" i flera av förvaltningens verksamheter. Syftet med brukarskolan är att stärka brukarnas egenmakt och inflytande över sin egen återhämtning. Genom att erbjuda fler kurser inom ramen för brukarskolan så kommer förvaltningen kunna erbjuda en meningsfull sysselsättning för deltagande brukare, i syfte att öka deras möjligheter till ett självständigt liv.

Under 2017 genomfördes en översyn av Tak över huvudet-garantin (TÖG). Tillämpningen av garantin ska vara enhetlig över staden och verksamheten ska vara inriktad på att verka för

långsiktiga lösningar på den enskildes hemlöshet. Förvaltningen behöver fortsatt arbeta med att ta fram förslag till åtgärder till stöd för en likställig tillämpning av garantin.

Målgrupper som är särskilt utsatta är långvarigt hemlösa kvinnor och män med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och komplex problematik samt äldre hemlösa kvinnor och män med eller utan missbruk. Samverkan med beroendevård och psykiatri är ytterst viktigt för att nå resultat och därutöver behövs även metodutveckling och kompetenshöjande utbildning.

Socialförvaltningen fortsätter att samverka med äldreförvaltningen för att förebygga och minska hemlöshet bland äldre personer. Under 2018 utreder förvaltningarna gemensamt bland annat behoven av drogfritt akutboende respektive funktionen stödperson för äldre personer som lever i hemlöshet. Utredningarna kan resultera i behov av resurser för försöksverksamheter samt kostnader för uppföljningar och utvärderingar av sådana.

Barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden är en målgrupp som ökar, trots att hemlösheten i stort har minskat sedan kartläggningarna inleddes 2004. Majoriteten av barnfamiljerna som lever under osäkra boendeförhållanden gör det på grund av att de inte haft möjlighet att etablera sig på bostadsmarknaden. Situationen på bostadsmarknaden medför också risk för att nyanlända hushåll, med eller utan barn, hamnar i hemlöshet. En viktig samarbetspartner i dessa frågor är SHIS bostäder, vars grunduppdrag är att tillhandahålla bostäder åt personer som av olika skäl inte har tillträde till den ordinarie bostadsmarknaden. I kommunfullmäktiges budget för 2018 pekas nyanlända samt barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden ut som särskilt prioriterade grupper för SHIS verksamhet. För att socialnämnden ska kunna lyckas med sitt uppdrag behöver denna prioritering kvarstå under resten av planeringsperioden.

Bostadsförmedlingen har genomfört en kartläggning som visat att privata fastighetsägare upplever vissa samverkansproblem med staden kring arbetet med försöks- och träningslägenheter. Förvaltningen ska därför, i samverkan med SHIS och Bostadsförmedlingen, etablera en modell för stadens kontakter och samverkan med privata fastighetsägare för att få fram fler bostäder.

Förvaltningen ser också ett ökat behov av, och en ökad konkurrens om, bostäder för hushåll med låga inkomster. Barn som lever i familjer som flyttar runt med kortvariga andrahandskontrakt, eller som lever i trångboddhet, riskerar att få en försämrad skolgång vilket på längre sikt försämrar deras möjligheter att kunna skaffa jobb.

Situationen på bostadsmarknaden har även medfört att fler hushåll söker socialtjänstens stöd i bostadssökande. Flertalet stadsdelsförvaltningar har inrättat särskilda tjänster, vanligen kallade bolotsar, vilka har i uppdrag att ge sådant stöd och vägledning. Funktionen bolots förordas i den handlingsplan för barnfamiljer som lever i en osäker boendesituation som Socialnämnden antog i januari, vilket skulle innebära att funktionen bör införas på samtliga stadsdelsförvaltningar. Förvaltningen ser ett behov av att fördjupa kunskapen kring vilka metoder för stöd i bostadssökande som är verksamma samt genom kompetenshöjande insatser bidra till att stödja en likvärdig praktik av sådana metoder inom socialtjänsten. Det finns även ett behov av att utveckla de uppsökande och motiverande delarna av arbetet.

Förvaltningen ser fortsatt behov av särskilt riktade insatser mot målgruppen unga vuxna 18-25 år och då även gruppen av unga som anlänt som ensamkommande och som blir kvar i staden av olika skäl. I förebyggande syfte och för att undvika härbärgesplaceringar behöver unga

vuxna få samhällsinformation, råd i sociala frågor, stöd i kontakt med myndigheter samt stöd i att söka bostad på ett strukturerat sätt.

Missbruk

Målgruppen personer med missbruk som har kontakt med socialtjänsten är en utsatt grupp i samhället. Flera beskrivs som samsjukliga, det vill säga att de har både ett missbruk och en psykisk ohälsa och ibland också fysiska besvär. Arbetet förutsätter både intern och extern samverkan med andra huvudmän och reglerade överenskommelser måste finnas på både lokal och regional nivå. De lokala samråden måste utveckla samarbetet när det gäller de regionala överenskommelserna som måste vara kända hos chefer och medarbetare.

En stor del av budgeten för personer som har ett missbruk går till boendekostnader. Missbruksräkningen som genomfördes i oktober 2016 visade att nästan 60 procent av de som var aktuella på missbruksenheter var hemlösa. Det finns behov av att man från myndighetssidan även utreder om personen har andra stödbehov och att medarbetarna i de olika boendeformerna kan ge och motivera till stöd för att få vardagen att fungera. Ett utvecklat boendestöd i kombination med en Case manager kan vara en framgångsrik kombination.

Att använda SIP (Samordnad individuell plan) som verktyg och att göra den enskilde delaktig i sin planering är ett arbete som behöver fortgå. SIP är inte bara ett verktyg för att samordna stödet för den enskilde utan ger en möjlighet att se arbetet som en process som ska leda framåt för den enskilde.

I revisionsrapporten *Granskning av samverkan i missbruks-/beroendevården – En samverkansgranskning mellan revisionen i Stockholms läns landsting och Stockholms stad*, från januari 2017 framkom det glapp i delar av vårdkedjan för personer med missbruk/beroende. Framförallt lyftes behov av att utveckla samverkan och samordning av vården för dem som skrivs ut från den slutna beroendevården till de lokala beroendemottagningarna respektive socialtjänsten. Vidare framkom att samordnade individuella planer (SIP) genomförs relativt sällan och att det saknas samordnad eller gemensam uppföljning av vården. Mot bakgrund av rapporten arbetar socialnämnden för att stärka samverkan med Stockholms läns landsting. En åtgärdsplan är framtagen av Beroendecentrum Stockholm i vilken socialtjänsten medverkar.

Sedan 1 januari 2018 räknas spelmissbruk in i begreppet missbruk i socialtjänstlagen. För vuxen- och missbruksenheter innebär detta i första hand ansvar för stöd och behandling och anhörigstöd. Utifrån att spelmissbruk är ett nytt område för socialtjänsten är det viktigt att följa arbetet på stadsdelsförvaltningarna för att se om målgruppen genererar nya kostnader. Spelmissbruk berör flera områden inom vuxen men även barn och unga. Även budget- och skuldrådgivare och anhörigkonsulenter behöver involveras. Bedömningsinstrument inom samtliga verksamhetsområden behöver kompletteras med frågor som rör spelmissbruk för att möjliggöra upptäckt.

Det är angeläget att även andra verksamhetsområden, som exempelvis ekonomiskt bistånd och barn och unga, har kunskaper om den senaste forskningen vad gäller missbruk och beroende för att anpassa krav och förväntningar på den enskilde. Här kommer också anhörigperspektivet in.

I förvaltningens egna verksamheter ska formerna och metoderna för samverkan kring stöd och

behandling mot spelmissbruk utvecklas för att kunna arbeta kunskapsbaserat.

Kompetensutveckling behövs för såväl medarbetare som arbetar med personer med missbruk som yrkesgrupper som arbetar förebyggande och uppsökande med unga och unga vuxna, budget- och skuldrådgivning, ekonomiskt bistånd med flera. Förvaltningen ska komplettera det stöd som idag ges vid stadens stadsdelsförvaltningar och i landstingets regi. Från att arbeta med par där en part har ett spelberoende utvecklar verksamheten arbetet att gälla också ensamstående.

Samarbete och samplanering av vård och behandling mellan den slutna beroendevården, beroendevårdens öppenvård och socialtjänsten behöver fortsatt stärkas i förvaltningens verksamheter. Utvecklingen fortsätter när det gäller hur SIP ska användas för att individer ska få det stöd som de behöver.

2.4 Jour- och rådgivande verksamheter

Ekonomiskt bistånd

Stockholms stad har de senaste åren sett minskade kostnader för ekonomiskt bistånd samt ett minskat antal biståndshushåll. Orsakerna till minskningen bedöms vara det goda läget på arbetsmarknaden samt stadens aktiva arbete för att få fler att nå egen försörjning. Dock sågs under 2017 en mindre ökning, vilken främst kan förklaras av det ökade antalet nyanlända personer som behöver ansöka om ekonomiskt bistånd till dess att de erhåller etableringsersättning eller behöver komplettering till denna.

Etableringsersättningen betalas ut under två års tid, och den som vid etableringstidens slut inte har lyckats finna ett arbete behöver vända sig till kommunen för att ansöka om ekonomiskt bistånd. Det är därför möjligt att både kostnaderna och antalet biståndshushåll ökar framöver. Statistiska centralbyrån (SCB) har redovisat att efter nio år i Sverige har hälften av de nyanlända kommit i arbete. Enligt en annan undersökning av SCB har 15 procent av kvinnorna och 30 procent av männen förvärvsarbete samma år som de lämnade etableringsuppdraget. Till följd av detta finns ett behov av utveckling av arbetssätt samt kompetensutveckling för socialtjänstens personal för att kunna tillgodose de behov som finns hos målgruppen.

Förvaltningen ser behov av ökade utbildningsinsatser för biståndsmottagarna i allmänhet och för nyanlända i synnerhet, då många har kort eller ingen studiebakgrund. Genom insatserna prova-på-studier och studiestartsstöd finns möjlighet att skapa förutsättningar för ett mer hållbart och långsiktigt arbetsliv.

Det finns behov av att tillsammans med stadsdelsförvaltningarna utveckla sätt att följa upp samt synliggöra det sociala förändringsarbetet som bedrivs inom ekonomiskt bistånd. Detta är viktigt särskilt för personer som har varit mottagare av ekonomiskt bistånd under en längre tid. Globenmodellen är en modell som har utarbetats i Enskede-Årsta-Vantör och som innebär ett strukturerat arbetssätt för socialt förändringsarbete inom ekonomiskt bistånd. Under 2018 påbörjar Samordningsförbundet Stockholms stad ett arbete med att utveckla modellen i kombination med Halmstadmodellen, som är en modell för arbete med nollplacerade sjukskrivna (personer som aldrig haft ett arbete och därmed inte är kvalificerade för andra trygghetssystem än ekonomiskt bistånd).

Under 2018 kommer utvecklingsarbetet för att hämta ut statistik från bedömningsinstrumentet

Initial bedömning fortsatt pågå. På sikt kommer detta att möjliggöra mer kunskap om målgruppens stödbehov och behov av insatser för att öka möjligheterna till självförsörjning.

Budget- och skuldrådgivning

Regeringens strategi mot överskuldsättning kommer att fortsätta under 2019. Kommunerna har fått ett förtydligat uppdrag gällande budget- och skuldrådgivning då socialtjänstlagens har utökats med Skuldsatta personer. Vidare har nationella rekommendationer införts, som ger vägledning för vad stadens arbete med budget- och skuldrådgivning bör innehålla.

Under 2017 har riktlinjerna för stadens budget- och skuldrådgivning reviderats. Riktlinjerna behöver implementeras och verksamheten behöver utvecklas med särskilt fokus på likställighet och ökad tillgänglighet. I översynen av stadens budget- och skuldrådgivning som genomförts framkom ett behov av att öka tillgängligheten på servicen så att invånare ges lika förutsättningar att kunna träffa en skuldrådgivare och att den personella sårbarhet som finns inom verksamheten bör minska. För att stadens invånare ska kunna erbjudas ett adekvat stöd i ett tidigt skede kring budget- och skuldfrågor behöver verksamheten bli mer känd.

Det finns ett behov av mer utåtriktade och förebyggande insatser gällande skuldsättning. Konsumentverket har fått i uppdrag av regeringen att i samarbete med Kronofogdemyndigheten och Finansinspektionen verka för en fördjupad samverkan med samhällsaktörer som utifrån sina verksamhetsområden bedöms kunna bidra till att personer som har, eller riskerar att få, problem med skulder kan få hjälp med att få ordning på sin ekonomiska situation. Socialförvaltningen kommer att samarbeta med de myndigheter som driver projektet för att ta del av kunskaperna om hur det förebyggande arbetet i staden kan stärkas.

Barns levnadsvillkor kan påverkas negativt av att växa upp i familjer med skuldsättning. Utifrån socialtjänstens uppdrag att stärka barnrättsperspektivet i verksamheterna behöver barnfamiljer fortsatt vara en prioriterad grupp även inom budget- och skuldrådgivningen. Socialförvaltningen kommer genomföra en utvärdering av hur det befintliga stödet till överskuldssatta familjer ser ut i staden samt se över hur stödet kan förstärkas ytterligare.

FINSAM

Staden ingår sedan år 2016 i finansiell samverkan (FINSAM) inom ramen för Samordningsförbundet Stockholms stad tillsammans med arbetsförmedlingen, försäkringskassan och landstinget. Målet är att undvika gråzoner mellan myndigheterna genom att utveckla en välfungerande samverkan och att använda gemensamma resurser på ett effektivt sätt.

Övervägande delen av budgeterade kostnader för FINSAM avser finansiering av insatser och projekt som kommer att drivas av förbundets medlemmar. Insatserna kan vara individinriktade, förebyggande eller strukturella. Målsättningen för 2018 - 2020 är att medlen i budgeten till cirka 60 procent ska användas till individinriktade insatser och 40 procent till strukturella insatser såsom informationsinsatser, mötesforum och dylikt. Andelen av budgeten som går till strukturella insatser förväntas minska till ca 20 procent av totalbudgeten under 2019 och 2020, medan kostnaderna för utvärdering ökar. Kostnaderna beräknas öka under 2019 och därmed även stadens del av finansieringen, från 6 mnkr 2018 (vilket motsvarar 25 procent av förbundets budget) till 8 mnkr år 2019 och 12 mnkr år 2020.

Familjerådgivning

Utnyttjandet av familjerådgivningen har under en längre period successivt ökat, från cirka 3 000 ärenden 2010 till 5 000 ärenden 2017. Under samma period ökade antalet samtal från 10 500 till 16 500. Förvaltningens bedömning är att denna trend kommer att fortsätta, vilket bidrar till ökade kostnader både inom ramen för LOV (lagen om valfrihet) och förvaltningens egen familjerådgivningsverksamhet. Det av kommunfullmäktige fastslagna timpriset som den enskilde betalar för familjerådgivningen kan behöva ses över. Inom förvaltningens egen verksamhet har man utöver den generella ökningen av antal samtal sett en särskild ökad efterfrågan på samarbetsamtal, där separerade föräldrar utvecklar sitt samarbete kring de gemensamma barnen.

Nyanlända

Storleken på kommunernas mottagande av nyanlända beror i första hand på hur många personer som söker asyl och beviljas uppehållstillstånd i Sverige. Enligt Migrationsverkets bedömning talar den restriktiva migrationspolitiken i EU för att antalet asylsökande kommer att minska, samtidigt som ett eventuellt upphörande av lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar skulle kunna leda till att fler människor väljer att söka asyl i Sverige. Migrationsverkets nuvarande prognos är att antalet nyanlända som flyttar in i kommuner kommer minska 2018 jämfört med 2017, från drygt 70 000 personer till knappt 50 000. Under 2019-2021 antas mottagandet minska ytterligare till runt 30 000 personer per år.

Förutom antalet nyanlända påverkas kommunernas mottagande av förändringar i lagstiftning och regelverk kopplat till flyktingmottagandet. De förändringar som skett sedan 2016 har bland annat handlat om tillfälliga begränsningar när det gäller möjlighet till uppehållstillstånd, regelverket kring kommuners mottagande av ensamkommande barn samt möjligheter till tillfälligt uppehållstillstånd för gymnasiestudier. Detta har lett till ett stort behov av vägledning bland medarbetare i staden när det gäller tolkning och implementering av de många förändringar som skett. Trots den nya lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar är anknytning fortfarande det vanligaste skälet till att personer får uppehållstillstånd i Sverige. Anhöriga antas fortsatt utgöra mellan 30-50 procent av mottagandet.

Den 31 mars 2018 slutredovisas den så kallade mottagandeutredningen som har i uppdrag att föreslå åtgärder för att skapa ett sammanhållet system för mottagande och bosättning av asylsökande, nyanlända samt ensamkommande barn. Ett av de förslag som väntas ingå i betänkandet innebär att kommuner ska ansvara för bosättning redan under asyltiden. Givet att riksdagen godkänner förslaget föreslås att ett nytt system införs under 2020. En omställning av kommunernas flyktingmottagande som inkluderar även asylsökande innebär, förutom ansvar för bosättning, även stärkt möjlighet att erbjuda integrationsfrämjande insatser redan under asyltiden. Beroende på förslagen i mottagandeutredningens slutbetänkande behöver staden gemensamt förbereda sig för en omställning. Socialnämnden kommer att beröras särskilt och bör därför tidigt involveras i samråd och planering.

Stockholms stad ska säkerställa en organisation och arbetssätt som skapar förutsättningar för nyanlända att etablera sig i samhällslivet genom stöd till bostad, utbildning och arbete. Förutom att nyanlända bosätter sig i Stockholm på egen hand (EBO) anvisas många enligt bosättningslagen (ABO). I staden ansvarar socialnämnden för initialt mottagande av kvotflyktingar och nyanlända som anvisats enligt bosättningslagen. I uppdraget ingår att säkerställa att alla anvisade får bosättning samt att ge samhällsinformation med syftet att de

nyanlända efter kontakt med verksamheterna ska ha fått med sig den information de behöver för att själva driva sin etablering i staden. För att bidra till snabb etablering medverkar socialnämnden tillsammans med arbetsmarknadsnämnden och alla stadsdelsnämnder i utvecklingen av samhällsvägledning och socialt stöd till nyanlända.

Från och med 2018 ska alla stadsdelsnämnder utveckla och tillgängliggöra socialt stöd för alla nyanlända som flyttar in i respektive stadsdelsnämndsområde. Särskilt viktigt är att nå nyanlända EBO och anhöriga som inte tagits emot och introducerats i staden via socialnämndens mottagningsenhet Intro Stockholm. Socialtjänstinspektörernas granskning om barn i osäkra boendeförhållanden från 2017 visar till exempel att ensamkommande barn och unga riskerar att hamna i ansvarsförhållande till anslutande anhöriga föräldrar och syskon i kontakten med olika samhällsfunktioner.

Under 2017 fick 3 514 personer som anvisats (ABO) till Stockholm boende via Intro Stockholm. Utöver detta bosatte sig 2 557 personer på egen hand i olika delar av staden (EBO). Denna siffra inkluderar anhöriga som får uppehållstillstånd samt nyanlända personer som flyttat till Stockholm från en annan kommun men som ännu inte är folkbokförda här, så kallade sekundärer. Allt fler egenbosatta nyanlända kontakter socialtjänsten på grund av att de blivit bostadslösa. Det rör sig bland annat om personer som på grund av trångboddhet måste flytta från ett boende och anhöriga som ansluter till nyanlända ABO som anvisats en bostad som inte är anpassad till det nya hushållets storlek.

Från och med 2018 ökar vidarebosättningen av kvotflyktingar till 5 000 personer per år för att utgöra en sjättedel av nyanlända som beviljas uppehållstillstånd i Sverige. Kvotflyktingar anvisas till kommuner enligt bosättningslagen (ABO) och beräknas under 2019-2021 att utgöra en tredjedel av kommunernas anvisningstal. Kvotflyktingar har ofta ett större behov av introduktion och samhällsvägledning samt att mottagandet oftare involverar överföring av ärenden till stadsdelsnämnder där utredning av särskilda behov är aktuellt. Under 2018-2019 utvecklas mottagandet av kvotflyktingar genom ett projekt inom förvaltningen med målsättningen att bidra till en tydlig struktur, rutiner och samverkan både inom staden och med externa myndigheter i arbetet med att ta emot kvotflyktingar.

Arbetet med mottagande av nyanlända och ensamkommande barn och ungdomar är föränderligt och utvecklingen påverkas av förändringar i omvärlden samt av de politiska beslut som tas om lagar och riktlinjer. Antalet bostäder som behövs påverkas också av fördelningen mellan familjer och ensamhushåll hos de nyanlända som anvisas till Stockholm. Hittills har cirka 70 % varit familjer och 30 % ensamhushåll, antagandet är att fördelningen kommer se ut så även framåt. Förvaltningen behöver ha en flexibel organisation som snabbt kan anpassa sig efter förändringar och planera arbetet utifrån behovet av boendeplatser och personal i mottagandet. För att effektivt och på bästa sätt använda resurser, såsom exempelvis befintliga boendeplatser och personalresurser, krävs förmåga att snabbt ställa om och anpassa verksamheten efter nya förutsättningar. Organisationen behöver också ha en lyhördhet för hur kompetensen behöver utvecklas utifrån förändrade behov hos målgruppen.

Målsättningen att nyanlända snabbt ska ges möjlighet att etablera sig i samhället och bli självförsörjande gör att stadens arbete de närmsta åren kommer att präglas av arbete med att stärka nyanländas kunskap och möjligheter att gå från genomgångsboenden till mer stadigvarande boende, att ge stöd till eget boende samt stöd för att etablera sig på arbetsmarknaden. Ett annat fokus är att stödja stadsdelsnämnder i att utveckla och

tillgängliggöra socialt stöd och samhällsvägledning så att det når alla nyanlända. Nyanlända behöver också nås av den generella kommunala servicen, bland annat konsumentvägledning, vräkningsförebyggande arbete samt budget- och skuldrådgivning. Inom socialtjänsten behövs kunskapen stärkas om stadens ansvar i flyktingmottagandet genom olika utbildningsinsatser.

För att även fortsättningsvis klara uppdraget att bosätta samtliga som av Migrationsverket anvisas för bosättning i Stockholm behöver förvaltningen ha en nära samverkan med övriga nämnder och bolag i staden för att möjliggöra lämpliga boendelösningar för nyanlända. Arbetet med att ta fram genomgångsbostäder till de som anvisas till Stockholm sker i nära samverkan med SHIS bostäder, kommunala bostadsbolag och privata aktörer på bostadsmarknaden. Förvaltningen har också upphandlat ett antal vandrarhemsplatser. Behovet av genomgångsbostäder antas fortsätta öka de närmaste åren då staden har ett fortsatt ansvar att erbjuda tillfälligt boende till de nyanlända som anvisas de kommande åren samtidigt som de som tidigare tagits emot bor kvar i stadens genomgångsbostäder. Antalet som flyttar ut till eget boende står inte i proportion till antalet nya anvisade som ska bosättas. Boenden i genomgångsbostäder väntas öka då bostadsmarknaden i staden gör det svårt att hitta en långsiktig bostad. I dagsläget är det inte uttalat hur länge staden ansvarar för att erbjuda genomgångsbostad vilket gör att antagandet måste bli att antalet som bor i stadens tillfälliga lösningar ackumuleras. Detta ger ett fortsatt stort behov av såväl genomgångsbostäder som långsiktiga bostäder.

Intro Stockholm utreder och beslutar om rätten till ekonomiskt bistånd i avvaktan att etableringsersättningen kommer igång samt i de fall då hyran är för hög för att klara av inom ramen för etableringsersättningen. Eftersom antalet boende i genomgångsbostäder ackumuleras antas kostnaderna för ekonomiskt bistånd på Intro Stockholm öka det närmaste året trots att mottagandet minskar.

2.5 Insatser mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck

Programmet för att motverka våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck kommer fortsätta att implementeras. Målgruppen för programmet är hela stadens och förvaltningens egna medarbetare när det gäller utbildning och kompetenshöjning och arbetet behöver göras strukturerat och anpassas efter medarbetarnas förkunskaper och behov.

I slutet av 2017 presenterades en statlig utredning om ett stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende. Bland förslagen finns åtgärder för att höja kvaliteten i skyddade boenden samt att barn som följer med en förälder till skyddat boende också ska bli placerade där. Om riksdagen fattar beslut i enlighet med förslagen innebär det sannolikt kostnader för kommunen bland annat genom utökade arbetsuppgifter för socialsekreterare inom barn och ungdom och eventuellt också som en följd av ökade kvalitetskrav på boendena.

Boendefrågan är central inom området våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Personer som utsatts för våld i sin familj och tvingas lämna hemmet behöver ofta stöd i att få ett nytt boende och idag är det mycket svårt i Stockholm på grund av brist på bostäder. För att förbättra möjligheterna för denna målgrupp att få en bostad kan det finnas skäl att utreda möjligheterna till en gemensam tillgång till jourlägenheter inom staden, då det inte alltid är lämpligt för en person att bo i en jourlägenhet i den stadsdel som man tillhör. Det bör också utredas om gruppen våldsutsatta bör ingå i målgruppen för försöks- och

träningsslägenheter samt att arbeta riktat mot privata hyresvärdar för att öka möjligheterna att våldsutsatta kan få förtur till en bostad. Även samverkan med bostadsförmedlingen i syfte att öka antalet förturer för våldsutsatta personer behöver fortsätta.

Att det inte finns bostäder att tillgå efter exempelvis vistelse på skyddat boende kan bland annat innebära att personer blir kvar i det skyddade boendet längre tid än vad som är nödvändigt utifrån hotbilden. I värsta fall väljer kvinnan att gå tillbaka till en våldsam man till följd av att man saknar bostad. Socialtjänstens insatser för att hjälpa och stötta familjen riskerar därmed att bli verkningslösa. Behovet av skyddat boende för män som stadsdelsförvaltningarna efterfrågar har hittills kunnat tillgodoses. Det finns skäl att följa behoven av platser på skyddade boenden för olika kategorier av våldsutsatta personer under planeringsperioden, och även att följa vilka andra behov av stöd som finns.

Med hänsyn till att det kommit många nyanlända personer till staden de senaste åren varav en del från länder med stark hederskultur, kan behov av stöd och insatser till personer utsatta för hedersrelaterat våld komma att öka. Under 2018 ska fyra relationsvårdscentrum inrättas i staden, med målgrupperna våldsutsatta vuxna och våldsutövare. Det kommer sannolikt innebära att fler framförallt våldsutövare (eftersom det inte funnits verksamheter riktade till dem i samma utsträckning som till våldsutsatta) kommer i kontakt med och får hjälp från socialtjänsten. Förvaltningen ser ett behov av att komplettera de fyra relationsvårdscentrumerna med insatser även för barn som utsatts för våld och bevittnat våld. En viktig resurs i arbetet med att motverka och förebygga hedersrelaterat förtryck och våld är Origo resurscentrum, som arbetar länsövergripande med att erbjuda stöd och vägledning till ungdomar som begränsas av hedersnormer samt att ge konsultativt stöd till olika yrkesgrupper och frivilliga aktörer. Även civilsamhället är viktiga samverkanspartners i utvecklingen av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. I det arbetet ingår som en viktig del det långsiktiga stödet, som sker efter den akuta fasen och exempelvis när den som utsatts lämnar ett skyddat boende.

Socialjouren är en viktig del i samordningen av stadens insatser för människor utsatta för människohandel/trafficking, som numera omfattar alla målgrupper, inte enbart i sexuellt syfte. Regionkoordinatorerna, både för vuxna och för barn och unga, arbetar för att stödja människor som har utsatts för människohandel, ett uppdrag som är kunskapsgenererande. Inhämtad erfarenhet sprids och fördjupas genom samarbetet med stadsdelsförvaltningar och andra samarbetsparter. Förvaltningen har ett nära samarbete med polis och andra myndigheter i människohandelsfrågor.

Prostitution och människohandel för sexuella ändamål är ett allvarligt hinder för social jämlikhet, jämställdhet mellan könen och för de utsattas möjlighet att åtnjuta sina mänskliga rättigheter. Regionkoordinatorerna för vuxna respektive barn och unga har spetskompetens i frågorna kring prostitution och människohandel som är viktig att behålla, bland annat med tanke på personalomsättning. Mikamottagningen kommer att utveckla och utöka det uppsökande arbetet i samverkan med Ungdomsjouren och Socialjourens uppsökarverksamheter. Idag har gatuprostitutionen minskat och finns i större utsträckning på Internet och andra digitala forum varför det uppsökande arbetet behöver fortsätta att utvecklas inom dessa arenor. Parallellt kommer arbetet fortsätta i gatumiljöer som exempelvis på hotell, i krogmiljö och massagesalonger. När det gäller samverkan med andra myndigheter och huvudmän ämnar verksamheten att tillsammans med olika parter hitta sätt att samverka för att både nå målgruppen och att utifrån sina olika uppdrag erbjuda ett sammansatt stöd och de insatser som individen är i behov av.

2.6 Strategi och utveckling

Forskning och utveckling (FoU)

Forskning och utveckling inom stadens socialtjänst ska bidra till bättre resultat för brukarna genom att stödja stadsdelsförvaltningarna att erbjuda insatser baserade på bästa tillgängliga kunskap. FoU-verksamheten har ett tydligt Stockholmsperspektiv och en tydlig koppling till systematisk verksamhetsutveckling som kommer stadsdelsförvaltningarna och i förlängningen medborgarna till godo. Den utgör även ett komplement till statliga myndigheters forskning. Under kommande år kommer forskning att ske inom flera områden, några exempel anges nedan:

- Följeforskning pågår i projektet Stärkt tidigt stöd i samverkan.
- Ett utvecklings- och forskningsprojekt pågår i samarbete med Länsstyrelsen i Stockholms län gällande Signs of Safety.
- Uppföljning av motiverande samtal, MI, ska göras kring implementering och kvalitetssäkring.
- Följeutvärdering av Stockholms stads handlingsplan om en förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare pågår.

Socialnämnden fortsätter att utlysa medel för lokala utvecklingsprojekt och studiebesök som har strategisk betydelse för stadens socialtjänst.

Socialnämnden ansvarar för att följa utvecklingen inom socialtjänstens område och vidareutveckla stadens socialtjänst- och funktionshinderomsorg. Högt kvalificerade utredare är en förutsättning för att bibehålla kvaliteten i de uppdrag förvaltningen får, uppdrag som tenderar att öka i omfattning både sett till antal och komplexitet. Utredningsuppdrag som sträcker sig över flera år blir allt vanligare, och därtill kommer ett omfattande implementeringsarbete. Mot bakgrund av detta ser förvaltningen en ökad arbetsbelastning samtidigt som det råder hög konkurrens om kompetent personal.

Lokalt utvecklingsarbete

Kommunfullmäktige fattade i oktober 2015 beslut om Riktlinjer för lokalt utvecklingsarbete. Ett lokalt utvecklingsprogram är ett program som innefattar långsiktiga mål och åtgärder för hur ett stadsdelsområde bör utvecklas för att stadens vision, ett Stockholm för alla, på sikt ska kunna uppnås. Facknämnder ska bidra till genomförandet av utvecklingsprogrammen. Målsättningen är att prioritera insatser som leder till minskade skillnader och ökad social sammanhållning inom staden.

Socialförvaltningen medverkar i berörda stadsdelsnämnders lokala utvecklingsarbete utifrån ett antal aktiviteter som förvaltningen och stadsdelsförvaltningarna gemensamt kommit fram till. De områden som stadsdelsförvaltningarna planerar att arbeta med under 2018 och där socialförvaltningen behöver vara involverad är att bryta långvarigt ekonomiskt bistånd, stärkt tidigt stöd, sociala insatsgrupper unga vuxna, skolsociala team samt trygghets- och ANDT-arbetet.

Kompetensförsörjning

För att socialtjänsten i Stockholms stad ska kunna hålla en hög kvalitet krävs kontinuerlig kompetensutveckling av medarbetarna. De kommande åren ser förvaltningen ett särskilt behov av ökad kunskap kring områdena:

- nyanlända och integration
- spelmissbruk
- våld i nära relationer och barn som bevittnat våld
- ändringar i LVU-lagstiftningen
- psykisk ohälsa

Samtliga förslag till ändringar i lagstiftningen i verksamhetsområdet barn och ungdom kommer att leda behov av utbildningsinsatser. Inom vuxenområdet behövs kompetensutveckling bland annat inom neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, missbruk och psykiatrisk samsjuklighet. Inom ramen för programmet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020 kommer stora kompetenshöjningssatsningar att göras de närmaste åren rörande våld.

Under 2017 genomförde socialförvaltningen i samråd med stadsdelsförvaltningarna en kartläggning av aktuella utbildningsnivåer bland anställda inom verksamheter enligt LSS. Socialförvaltningen ska under 2018 i samråd med kommunstyrelsen fastställa enhetliga kompetenskrav på befattningar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning. För att möta upp fastställda kompetenskrav kan behov finnas av utbildningar bland anställda inom verksamheter enligt LSS, vilket i sin tur kan innebära ökade kostnader.

Under de senaste åren har efterfrågan av grundutbildning i motiverande samtal (MI) ökat markant inom socialtjänstens samtliga verksamhetsområden som rör barn, unga och vuxna. MI är en metod som rekommenderas i flera nationella riktlinjer och ger både beställare och utförare en metod att arbeta tillsammans med den enskilde på ett konkret sätt. Under januari 2018 genomföres en enkät gällande stadsdelsförvaltningarnas behov av MI-grundutbildning där det framkom att ca 800 medarbetare har behöver utbildas under 2018. Detta är en ökning av behovet som kan bero på personalomsättning, men också att man upplever metoden som verksam och användbar. Socialförvaltningen har hittills kunnat erbjuda cirka 340 grundutbildningsplatser per år, och ser därför att området behöver förstärkas för att motsvara verksamheternas behov och för att möjliggöra en långsiktig planering av stadens MI-arbete. Att delta i en MI-utbildning räcker inte för att arbeta fullt ut med metoden, utan det krävs övning och metoder för kvalitetssäkring.

Handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare

Arbetet med att förbättra förutsättningarna för att personal ska vilja stanna kvar och att underlätta rekrytering fortsätter. Förutom de områden som särskilt lyfts i handlingsplanen är ökad medarbetardeltagande och ökad samverkan ytterligare prioriterade frågor. För att säkra implementeringen av handlingsplanen är det angeläget med fortsatt centralt stöd, liksom att arbetet införlivas i det ordinarie arbetet. Projektet har bäring i såväl Arbetsmiljöverkets författningssamling AFS 2015:4 som i stadens kompetensförsörjningsprocess.

Förstärkningsteamet (erfarna socialsekreterare som stöttar stadsdelsförvaltningarna i barn- och ungdomsärenden) har visat sig vara ett framgångsrikt sätt att arbeta. Trenden i staden i skrivande stund är att antalet konsulter minskar kraftigt men det finns alltså en hög personalomsättning. Oerfarna socialsekreterare är en annan stor utmaning på stadsdelsförvaltningarna och man saknar erfarna kolleger att lära sig av. Där har förstärkningsteamet en roll med att arbeta som erfarna kollegor och visa på metoder och arbetssätt, och att sprida lugn i de grupper man har uppdrag i. Teamet kan komma att

utvecklas inom andra verksamhetsområden under perioden.

Digital utveckling

Digitalisering beskrivs som den idag enskilt största förändringsfaktorn och påverkar hela samhället. Den finns idag med som en stor del av förvaltningens verksamhetsutveckling. Förvaltningen ser ett behov av att under de närmsta åren i samverkan mellan strategiska funktioner och kärnverksamheterna driva utvecklingen av mobila och flexibla arbetssätt, både för det interna arbetet men också i kontakten med brukare/invånare. Exempelvis finns behov av fortsatt utveckling av socialrådgivning på nätet. Förvaltningen utnyttjar även möjligheterna till finansiering av digital utveckling inom innovationsområden och verksamhetsutveckling.

I takt med att förvaltningens digitalisering ökar med nya digitala lösningar och arbetssätt inom tex handläggning samt kommunikation med invånare via e-tjänster så ökar också behovet av att vara goda beställare/kravställare.

Information/data är det digitala samhällets råvara och ger möjlighet till datadriven verksamhetsutveckling, där man genom analyser av datamängder kan se var utvecklingsbehov/potential finns. Det betyder att informationshantering är en viktig fråga och sannolikt kommer generera mer arbetsuppgifter. Digitaliseringsprocessen måste drivas av berörda verksamheter, där människors tänkesätt och arbete med förändringsledning bör stå i fokus, och inte ses som något som drivs i projekt från en central funktion.

På stadsledningskontoret pågår ett arbete med modernisering av de sociala systemen i staden. Ett välfungerande verksamhetsstöd är nödvändigt för att möjliggöra en mer användbar och kostnadseffektiv systematisk uppföljning av målgrupper och deras behov. Det underlättar även brukardelaktighet och samverkan med andra samarbetspartners. Förvaltningen deltar aktivt i moderniseringen av sociala system och annan digital utveckling, där flera medarbetare arbetar i olika omfattning i projektet under 2018. Att byta ut systemen är ett mycket omfattande arbete, både i pengar och i tid. Under åren som staden ställer om till de nya verksamhetssystemen kommer det att krävas stora utbildningsinsatser och support och det är viktigt att det under denna tid säkerställs att rätt kompetens och resurser finns på plats då många medarbetare utbildas. Då stora resurser kommer att gå åt i omställningen bör inte andra nya större projekt sättas igång samtidigt. Efter att systemen har bytts ut är det också viktigt att det finns en struktur och resurser för löpande utbildning samt till löpande systemförvaltning.

Barnperspektivet

Socialförvaltningen behöver fortsätta det påbörjade arbetet med att göra barn delaktiga, få information, ges möjlighet att uttrycka sina åsikter och få återkoppling i de ärenden där de är direkt eller indirekt berörda. Arbetet med barns delaktighet på gruppnivå är en viktig del i att utveckla kvaliteten i socialtjänsten. 2017 antogs stödmaterialet för barnperspektiv inom ekonomiskt bistånd i socialnämnden. Därtill har ett stadsövergripande program tagits fram av Stockholms barnombudsman för hur staden ska arbeta utifrån ett barnperspektiv. Ett material har tagits fram för socialtjänstens verksamhet, "Stödmateriel för barnrättsperspektivet inom socialtjänsten". Socialförvaltningen ser behov av att fortsätta att stödja stadsdelsförvaltningarna i arbetet med att stärka barnperspektivet inom alla socialtjänstens verksamheter. Inom ramen för implementeringsarbetet kommer det bland annat löpande att erbjudas utbildning i samtal med barn och i att praktiskt genomföra barnkonsekvensanalyser. Avsikten är också att bilda en arbetsgrupp med representanter från stadsdelsnämnderna i form av barnrättsamordnare.

Stöd till anhöriga

Socialnämnden och äldre- och barnnämnden fortsätter i samverkan med stadens anhörigkonsulenter implementera stadens program för stöd till anhöriga, i arbetet ska frågan om organiseringen av stadens anhörigkonsulenter beaktas genom en kartläggning. Utifrån vad som framkommer av kartläggningen kan nya organisations- och verksamhetsformer för stadens anhörigkonsulenter och deras arbete komma att bli aktuellt. Utifrån att spelmissbruk ingår i begreppet missbruk inom socialtjänsten från och med 2018 behöver anhörigstödare uppdatera sina kunskaper i området.

Jämställdhet

Under 2017 har socialförvaltningen inlett ett arbete med att införa jämställdhetsanalyser i alla tjänsteutlåtanden som upprättas i förvaltningen. I de uppdragsdirektiv som införts på avdelningen för stadsövergripande sociala frågor har jämställdhetsperspektivet förts in som en punkt, vilket leder till att frågan tas med från början i planeringen av ett uppdrag. All statistik som tas fram av förvaltningen ska vara könsuppdelad, i syfte att kunna synliggöra och möjliggöra analys när det finns skillnader mellan könen. Socialförvaltningen ser behov av ett fortsatt utvecklingsarbete gällande denna fråga framöver.

Trygghetsfrågor

I arbetet för en trygg och säker stad utgör styrdokumentens program för jämställdhet, program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck samt programmet för barnets rättigheter och inflytande, en bred grund för förvaltningens mål och olika insatser. Även programmet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är ett viktigt styrdokument inom trygghetsarbetet. De fokusområden som pekas ut i respektive program ligger till grund för samverkan och samarbete med andra för att nå målen. Metoder och rutiner kommer att utvecklas och stärkas i enlighet med programmen.

I arbetet mot våldsbejakande extremism kommer socialförvaltningen utifrån sin lokala handlingsplan anordna en riktad utbildning till socialtjänsten, både på stadsdelsförvaltningarna och inom socialförvaltningen, samt andra strategiska funktioner såsom lokala samordnare under våren 2018. Det strategiska långsiktiga arbetet mot våldsbejakande extremism behöver fortsätta i samarbete med stadens och stadsdelsförvaltningarnas samordnare mot våldsbejakande extremism, och ska även kompletteras med en socialsekreterare med lotsfunktion på enheten för hemlösa för anställning i projektform under 2018.

Sociala insatsgrupper, SIG, är en samverkansplattform i ytterstadsdelsförvaltningarna, som under ledning av socialtjänsten där den unge bor, ger stöd och koordinerar insatser till unga vuxna 20 – 29 år som vill lämna en kriminell livsstil. Arbetet är också en del i stadens arbete mot kriminella nätverk som ska bidra till att alla stockholmare ska känna sig trygga. Arbetssättet ska under 2018 och framåt utvecklas och anpassas för att även kunna vara ett alternativ i samverkan runt unga från 15 år som riskerar att dras in i en kriminell livsstil. I samarbete med Kriminalvården pågår arbete för att etablera en stadsövergripande kartläggningsfunktion i syfte att socialtjänsten ska kunna vara bättre förberedd för att ta emot och ge stöd till individer som efter avtjänad påföljd har behov av kontakt med socialtjänsten och eventuellt SIG.

Förvaltningen arbetar löpande med att trygga den krisberedskap som ansvarar för

stadsövergripande åtgärder vid allvarliga och extraordinära händelser i Stockholms stad. Genom utbildning och krisövningar på olika nivåer och vid olika tillfällen höjs kunskap och förberedelse inför det oväntade. Väsentligt är också att varje stadsdelsnämnd har kännedom om den ansvarsfördelning som aktualiseras vid nämnda typer av händelser.

2.7 Ledning och administration

Personal- och kompetensförsörjning

Mot bakgrund av de osäkra förutsättningar som råder kring både ensamkommande barn och ungdomar och nyanlända vuxna och familjer med uppehållstillstånd har förvaltningen svårt att förutsäga hur personalbehovet kommer att se ut under de närmaste tre åren. Förvaltningen har genomfört ett omfattande omställningsarbete inom enheten för ensamkommande och i nuläget pågår ytterligare verksamhetsförändringar med personalneddragningar som följd.

Om behoven minskar att stödja mottagandet av nyanlända vuxna kommer det innebära ett omfattande omställningsarbete inom förvaltningen vilket kan innebära en utmaning att både behålla och rekrytera personal under korta tidsintervall. Detta ställer krav på att värna om en god arbetsmiljö för både medarbetare och chefer. För att säkerställa en bra verksamhet med god kvalitet för både målgruppen ensamkommande barn och unga och nyanlända vuxna är det viktigt att rätt kompetens rekryteras och bibehålls.

Förvaltningen har cirka 68 pensionsavgångar under åren 2019-2021 där det framförallt behöver rekryteras behandlingsassistenter och socialsekreterare samt chefer. Här är det viktigt att ta tillvara den kompetens som finns hos medarbetare som går i pension och säkerställa en god kunskapsöverföring.

Förvaltningens förmåga att attrahera och rekrytera medarbetare med den kompetens som behövs på såväl kort som lång sikt är avgörande för möjligheten att nå uppsatta mål och en god kvalitet i verksamheterna.

Ett verktyg för rekryteringsarbetet är verksamhetsförlagd undervisning, VFU. Genom att ta emot många studenter och att erbjuda dem en planerad och innehållsrik verksamhetsförlagd utbildning har förvaltningen möjlighet att rekrytera dem för fortsatt arbete efter fullgjord praktik. Ett nära och strukturerat samarbete med socialhögskolor är en annan viktig faktor för att rekrytera nya socialarbetare. Den extra tid det tar att ta emot en student i verksamheten kan ge nya infallsvinklar och ny kunskap och i slutänden även nya medarbetare.

Upphandling

Stadens mottagande av nyanlända samt förändrade boendeformer inom verksamheterna för ensamkommande barn och unga kan öka behovet av upphandlingar av exempelvis tillfälliga boendelösningar och stödboenden. Förvaltningens upphandlingar ska leda till god tillgänglighet för målgrupperna samt leda till att nämndens resurser används effektivt. I upphandlingarna ställs krav på att leverantören tar socialt ansvar och miljöhänsyn i enlighet med stadens hållbarhetsmål.

2.8 Stöd till utomstående organisationer

Samarbetet med föreningslivet fortsätter utvecklas för att möta samhällets sociala behov framöver, vilket bland annat berörs i hållbarhetskommisionens rapport från januari 2016

"Stad i samverkan, Stockholms stad och civilsamhället". Ett led i detta är bland annat den pågående översynen av fördelningen av bidrag, både hur fördelningen är mellan föreningar men även prioriteringar mellan olika verksamhetsområden. Samarbetet utvecklas också via idéburet offentligt partnerskap (IOP) som är en avtalsform mellan staden och ideella organisationer. Nya och förändrade behov av samhällets insatser i form av bland annat socialt stöd, exempelvis inom integrationsområdet, kommer innebära ett ökat behov av samarbete med civilsamhället för att komplettera socialtjänstens insatser.

Det pågår även ett utvecklingsarbete ur jämställdhetsperspektiv, där föreningarna nu enligt de riktlinjer som antogs 2017 ska redovisa hur de arbetar med jämställdhet samt hur deras medlemmar fördelas mellan män, kvinnor och övriga. Förfarandet av ansökningar av föreningsbidrag samt utbetalningar till föreningar ska digitaliseras.

Socialförvaltningen och äldreförvaltningen arbetar för att utveckla samarbetet inom ramen för Överenskommelsen med den idéburna sektorn tecknades ursprungligen 2012 och har sedan förlängts. Syftet är att stärka samverkan mellan den idéburna sektorn och staden, i det här fallet social- och äldreförvaltningen, och idag är ca 75 organisationer anslutna. En översyn behöver göras för att förtydliga syfte och arbetssätt inom överenskommelsen.

2.9 Övrig verksamhet

Inom Boutredningsverksamheten ses en trend med ökade kostnader för ekonomiskt bistånd till begravningskostnader, kostnaderna för detta var drygt en miljon kronor högre 2017 jämfört med 2016. Det finns flera bakomliggande faktorer, dels har socialstyrelsens nya riktlinjer medfört ökad kostnad per beviljat ärende, dels ökar antalet ärenden bland annat mot bakgrund av en växande befolkning i Stockholm. Under 2017 har man även sett en viss ökning av gravavgifter för personer som inte varit folkbokförda i Stockholm. Bedömningen för planperioden är att kostnaderna för ekonomiskt bistånd kommer att fortsätta att öka år från år.

Boutredningsverksamheten har under de senaste åren sett en trend med allt mer komplicerade dödsboärenden beroende på komplexa familjekonstellationer och släktutredningar som har kopplingar till fler länder än Sverige. Utredningarna blir mer tidskrävande, och verksamheten har även sett ökade kostnaderna för tolkar. Även denna trend bedöms fortsätta.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

3.1 Drift

Socialnämndens underlag till budget för 2019-2021 är baserad på kommunfullmäktiges budget för 2018. Beräkningarna utgår från prisnivån 2018 och finns redovisade i bilaga.

Under planeringsperioden beräknas löneökningarna uppgå till 45 mnkr och hyreshöjningarna till 6 mnkr. Strategiska satsningar och utvecklingstendenser redovisas tidigare i detta dokument.

Den ekonomiska utvecklingen under planperioden kommer liksom för 2017 och 2018 att domineras av mottagandet av nyanlända. Migrationsverkets prognoser för 2019-2021 innebär att mottagandet kommer att minska. De kostnader som nämnden har haft för initialt försörjningsstöd bedöms ligga kvar på samma nivå under planperioden beroende på att de

nyanlända som mottagits under 2017 och 2018 kommer ha ett fortsatt behov av kompletterande försörjningsstöd under planperioden. Utvecklingen av försörjningsstödskostnaderna beror på hushållssammansättningen och vilka boendelösningar som kan erbjudas. En osäkerhetsfaktor är i vilken takt och omfattning SHIS kan få tillgång till genomgångsbostäder.

Under planeringsperioden kan behov av nya verksamhetslokaler uppstå för akutboenden, lågtröskelboenden samt stöd till hemlösa, vilket kan innebära kostnadsökningar. Nämnden subventionerar i vissa fall priset till stadsdelsnämnderna och det kommer sannolikt inte att rymmas inom nämndens nuvarande budgetramar.

Under de senaste åren har antalet samtal vid familjerådgivningen ökat från 10 500 samtal år 2010 till 16 500 samtal år 2017. Detta har medfört en kostnadsökning på ca 6 mnkr för nämnden, vilket hittills finansierats inom befintlig budget. Om utvecklingen fortsätter kommande år ser förvaltningen att det bör övervägas att justera nämndens budget för detta.

Nya och förändrade behov av samhällets insatser i form av bland annat socialt stöd kommer framåt också att innebära ett ökat behov av samarbete med civilsamhället för att komplettera socialtjänstens insatser. Nämnden ser därför att anslaget för denna verksamhet bör ökas under perioden.

Stadens har en hög målsättning för utbyggnad och färdigställande av nya bostäder med särskild service. Under planperioden kan det innebära ökade kostnader för nämndens stadsövergripande verksamhet LSS-hälsan, vilket inte kommer att rymmas inom nämndens nuvarande budgetramar.

Socialnämnden får ofta det övergripande ansvaret för digitalisering inom socialtjänstens område. Det kan under planperioden innebära ökade kostnader för utveckling och drift av nya system och nya E-tjänster som inte rymms inom nuvarande budgetram. Därtill kommer stadens arbete med modernisering av sociala system, som förutom kostnader för utveckling och implementering också kan komma att innebära ökat ansvar för socialnämnden i den löpande systemförvaltningen.

Stockholm stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska implementeras i stadens verksamheter under planperioden. Det kommer att innebära kostnader för nämnden utöver ram, exempelvis för utbildningar och metodutveckling.

3.2 Investeringar

Nämnden har för 2018 en investeringsbudget på 4,7 mnkr. Bedömningen för planperioden är ett investeringsbehov på cirka 3 mnkr per år. Förutsatt att nämnden hittar lämpliga lokaler för nya verksamheter och omstrukturering av befintliga bedöms investeringsmedlen utnyttjas för möbler och inventarier.

4 Övriga redovisningar

5 Lokalförsörjningsplan

5.1 Inledning

År 2016 fick socialförvaltningen ett utökat uppdrag att ta fram bostäder till kommunplacerade personer med uppehållstillstånd. Detta har medfört ett ökat behov av bostäder i form av lägenheter och lokaler för kollektivt boende. För att klara uppdraget samverkar förvaltningen med flera andra förvaltningar, stadens bolag och SHIS. Inom förvaltningen pågår en kontinuerlig översyn för att hantera befintligt lokalbestånd så optimalt som möjligt.

5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler

Under 2018 beräknas staden ta emot cirka 1 900 personer med uppehållstillstånd, vilka ska erbjudas boende. För att klara detta pågår ett samarbete mellan stadsledningskontoret, socialförvaltningen och andra förvaltningar, SHIS bostäder samt stadens bostadsbolag.

Ett antal lokaler som tidigare har använts till ensamkommande barn och ungdomar kommer under planperioden att avvecklas eller omvandlas till andra former av boenden.

Inom verksamheten för hemlösa kommer Skarpnäcksgården att rivas för planerad bostadsutbyggnad. Verksamheten vid Skarpnäcksgården bedrivs av Nytida AB och omfattar såväl tak-över-huvudet-garanti som boende inom socialpsykiatri med mera. Om verksamheten inte kommer bedrivas vidare i andra lokaler, kommer det att öka stadens behov av nya ersättningslokaler.

Även Hammarbybackens akutboende och Årsta akutboende kommer att avvecklas och för att klara stadens tak-över-huvudet-garanti behöver platser skapas i nya lokaler eller inom befintliga boenden. Det kan också finnas ett ökat behov av lågtröskelboenden, något som bedöms öka kostnaderna. Om förvaltningen ska kunna fortsätta subventionera priser till stadsdelsförvaltningarna kommer det sannolikt inte att rymmas inom förvaltningens nuvarande budgetramar.

Ett effektivt utnyttjande av befintligt lokalbestånd kan begränsa behovet av nya lokaler för förvaltningens stadsövergripande driftverksamheter.

5.3 Kapacitetsbeskrivning

Förvaltningen har för närvarande drygt 450 kontrakt fördelat på närmare 400 adresser. Cirka 45 procent av kontrakten är bostadskontrakt för främst försöks- och träningslägenheter. Den totala inhyrda ytan är närmare 95 000 kvm. Utöver nämnda kontrakt tillkommer kortare tidskontrakt för lokaler och lägenheter till personer som fått uppehållstillstånd.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

5.5 Kostnadsutveckling

På grund av behovet att på kort sikt hyra in flera nya lokaler och boenden för personer med uppehållstillstånd finns uppenbara risker att förvaltningen tvingas till inhyrningar som höjer kostnadsnivån på lokalbeståndet under en längre tid. Behovet av ersättningslokaler för de lokaler som avvecklas samt ökade behov av lågtröskelboenden bedöms öka kostnaderna under planperioden.

5.6 Effektiviseringsmöjligheter

Förvaltningen arbetar intensivt med att utnyttja befintligt lokalbestånd för att möta de utmaningar som finns i efterfrågan och ser över de interna processer som ligger till grund för nyanskaffningar och avvecklingar i lokalbeståndet. Det har också påbörjats diskussioner kring processerna på stadsövergripande nivå, exempelvis vad gäller kommunikationen kring nyetablering av bostadsområden, vilket kan ge en bättre överblick av framtida behov. Detta bör ge effekter i form av förbättrad planering på längre sikt, ett bättre utnyttjande av befintliga lokaler och i viss mån ekonomiska vinningar.

Servicenämnden har på uppdrag från kommunstyrelsen inrättat en ny stadsgemensam funktion för stöd vid hyresförhandlingar. Denna funktion kan bidra till att staden får en samlad bild över hyresnivåerna på stadens inhyrda lokaler, vad som bör vara praxis i avtalen samt kunna lämna rekommendationer kring om objekt ska hyras in eller inte utifrån lämnade avtalsförslag.

Ett gott underhåll är grundläggande för att lokalbeståndet ska hålla en god standard. Att direkt anmäla felaktigheter, brister eller skador till hyresvärd är av största vikt. Exempelvis kan långvarigt eftersatt lokalvård ge upphov till merkostnader då följderna ofta innebär mer omfattande insatser som större saneringar eller upprustning av ytskikt.

Utifrån stadens miljöperspektiv kan effektiviseringar också göras i förvaltningens lokaler genom installation av ledbelysning, tidur och temperatursänkningar helger och nattetid. Det är också av vikt att följa upp att upphandlade leverantörer som anlitas, efterlever de av staden uppsatta kraven på miljövänliga material.

Förvaltningen arbetar också med återvinning av matavfall. För närvarande sorterar cirka 80% av de verksamheter som hanterar mat i verksamheten ut matavfall. Arbetet fortsätter under planperioden med målsättningen att all verksamhet som hanterar mat ska källsortera där så är möjligt. Arbetet sker i kommunikation med Stockholm Vatten.

5.7 Övrigt

Sociala merkostnader destinerade till SHIS kärnverksamhet

I enlighet med kommunfullmäktiges uppdrag till SHIS erhåller SHIS årligen ett anslag för sin verksamhet. Anslaget administreras av socialnämnden och utgör ersättning för drift och sociala merkostnader, förknippade med det bostadssociala åtagandet.

Anslag från kommunfullmäktige finansierar de merkostnader som är nödvändiga för att SHIS ska fungera som stadens bostadssociala resurs, exempelvis jourenhet, receptioner,

restauranger, hantverkare, hyres- och förmedlingsadministration, administrativ överbyggnad och utveckling m.m.

Behov föreligger om att i grunden se över principerna för SHIS anslag så de ekonomiska förutsättningarna över tid är förutsägbara. Detta arbete har påbörjats och som ett första steg sker ett aktivt samarbete mellan SHIS och socialförvaltningen.

Vid ingången av år 2018 har SHIS 2 077 lägenheter destinerade för kärnverksamheten. Vid ingången av år 2019 förväntas antalet ha ökat med 300 lägenheter, vilket skulle betyda behov av anslag med 42 mnkr för 2019, vilket är en ökning med 7 mnkr.

Medel för uppdraget om bostäder till nyanlända

SHIS verksamhet, destinerad för nyanlända och de ekonomiska förutsättningarna för verksamheten, regleras i särskilt avtal mellan SHIS och socialnämnden, som bygger på självkostnad för utförd verksamhet.

Vid utgången av år 2018 beräknas SHIS ha 1 875 lägenheter destinerade för nyanlända, år 2019 – 2 375 stycken, år 2020 – 2 775 stycken och år 2021 – 3 075 stycken. Siffrorna för år 2019 – 2021 är preliminära men för år 2018 beräknade utifrån det som ligger i plan. Därmed kommer verksamheten för nyanlända utgöra 44 % av SHIS totala verksamhet i slutet av 2018.

Planerad utveckling bedöms ge en årlig kostnad för uppdraget år 2018 som uppgår till 82,0 mkr och 2019 till 92,0 mkr. Kostnaderna beräknas plana ut över tid, i takt med att antalet lägenheter ökar.